

радости в живота...“ (1903) *вратата* е категорично назованият знак на неизбежната инициация в инобитието („гробът – единствена врата“) или в трансценденталния свят („възвих в пътеката най-равна / към пътните врата“). В „Еврей“ (1905) образът *вратите божии* запазва този инициационен смисъл, но тук, както и в по-късното „Молитва“ (1908), позицията на лирическият субект отново е променена – тя е отново позиция *пред*, но вече *пред* едно абсурдно препятствие (опустелите врати на *бога оглушал* или *увенчаните двери на отричания рай*). Възстановяването на ранната позиция *пред вратата* би могло да се тълкува като резултат от пряката и много силна зависимост от състоянието – на устременост или безволие – на лирическият Аз. Гещалтът *врата* сродява раздалечените по време на създаване и по тематика творби: в „Еврей“ и в „Молитва“ тезисно е изложен един абсурд – възплъщение на тежкия жребий, неуспял обаче да сломи устрема нагоре (по-точно към неизвестността), изразен в „Еврей“ от *духа-спомен*, а в „Молитва“ от *озлобената, хладна, жестока, алчуща*, но непримиримо активна *душа*.

Според едно широко разпространено убеждение за Яворовата поезия не *вратата* или *прозорецът* (схващан обикновено като емблема на късния поет), а *стената* и само *стената* най-адекватно изразява уникалния патос на тази поезия. Ще опитаме да обхванем споменатото вече превращение на *вратата* в несломима, задушаваша *стена* („Притвориха зад себе си врата другари...“ – „Аз искам въздух и прохлада...“), както и опрозрачностяването на *стената* и сублимацията ѝ в метафизична бариера („Ледена стена“, „Видения“, дори късното „Нирвана“ може да се чете в този символически аспект). Иззиждането на плътни *стени* в поезията на Яворов започва неподозирано рано. На ниво фраза *позорната стена на историята* се появява още в „Напред!“. *Позорна стена*, към която *историята приковава*, е *тълмичният зид* от едноименната творба (1896). Сякаш значимото вдъхновение на